

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของประเทศ
โลกที่สาม ที่ต้องการจะเปลี่ยนแปลงระเบียบทางเศรษฐกิจที่มีมาแต่เดิม ซึ่งเรื่องดังกล่าว
ครอบคลุมไปในเรื่องต่างๆ ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การค้าและการลงทุน
ระหว่างประเทศ การเงินระหว่างประเทศ การอุตสาหกรรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี
 ฯลฯ การแสดงเจตนารมณ์ดังกล่าวจะออกมาในรูปของข้อมติสหประชาชาติเสียเป็นส่วนใหญ่
เนื่องจากสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเปรียบเสมือนเวทีจำลองของการเมืองระหว่างประเทศ การ
ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติเพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามวาระการประชุม จึงเท่ากับเป็น
การถกเถียงเพื่อรักษาผลประโยชน์ของรัฐสมาชิกต่าง ๆ หรือเป็นการแสดงความคิดเห็นในปัญหา
ของสังคมระหว่างประเทศ ในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติประเทศกำลังพัฒนามีคะแนนเสียงส่วนใหญ่
ในนั้นจึงพยายามผลักดันข้อมติที่สนับสนุนการพัฒนาในโลกที่สามออกมาเป็นจำนวนมาก จำนวน
หนึ่งในข้อมติเหล่านั้นคือการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ จากคำประกาศเกี่ยวกับ
ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ สำคัญส่วนใหญ่เน้นถึงผลิตภัณฑ์ในสินค้าขั้นปฐมซึ่ง
ระเบียบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมก่อให้เกิดความล้มเหลว สร้างความไม่เป็นธรรม และก่อให้เกิด
ช่องว่างระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัด
ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรมตามความเป็นจริง โดยอาศัยหลัก
การแห่งการทดแทนและการประสานผลประโยชน์ ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ
ได้อ้างถึงหลักอำนาจอธิปไตยของรัฐเหนือทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งรวมไปถึงกิจกรรมต่างๆ ใน
เชิงเศรษฐกิจ ผลที่ตามมาคือรัฐมีสิทธิทำการโอนทรัพย์สินใดๆ มาเป็นของรัฐโดยไม่มีข้อจำกัด
ในส่วนที่เกี่ยวกับสินค้าขั้นปฐม มีความพยายามหาสัดส่วนที่เหมาะสมของราคาสินค้าขั้นปฐมกับสิน
ค้าอุตสาหกรรมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะโครงสร้างในการแลกเปลี่ยน
สินค้าของประเทศกำลังพัฒนากับประเทศที่พัฒนาแล้ว สินค้าขั้นปฐมมีมูลค่าน้อยกว่าสินค้า

อุตสาหกรรมมาก สินค้าอุตสาหกรรมมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ และรายได้จากการขายสินค้าขั้นปฐมก็เป็นปัจจัยในการพัฒนาประเทศเช่นกัน ดังนั้นการประกันราคาสินค้าขั้นปฐมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

ในเรื่องการเงินระหว่างประเทศ ประเทศกำลังพัฒนาได้เรียกร้องให้มีการปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศใหม่ โดยให้ประเทศกำลังพัฒนามีสหิทธิมีเสียงในการตัดสินใจมากขึ้นกว่าเดิม และแก้ไขวิธีการลงคะแนนเสียงที่เหมาะสมและให้ความเป็นธรรมแก่ประเทศกำลังพัฒนา ส่วนในเรื่องการลงทุนของคนต่างชาตินั้น ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายเห็นว่าจะต้องมีการทำประมวลกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของบริษัทข้ามชาติ (a Code of Conduct for Transnational Corporations) โดยห้ามมิให้บริษัทข้ามชาติเข้าไปก่อให้เกิดความเสียหายแก่กิจการภายในของรัฐผู้รับลงทุน และพฤติกรรมตลอดจนกิจกรรมของบริษัทข้ามชาติจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้แล้วบริษัทข้ามชาติควรให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคอีกด้วย เช่นเดียวกันในเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีก็ควรจะมีประมวลกฎหมายเกี่ยวกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี (a Code of Conduct for Transfer of Technology) เพื่อให้บรรดาประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัยและปรับเข้ากับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศได้ นอกจากนี้ยังต้องให้ความร่วมมือในการค้นคว้าวิจัยเพื่อการพัฒนาาร่วมกัน

นอกจากประเทศกำลังพัฒนาจะเรียกร้องให้มีการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศแล้ว ประเทศกำลังพัฒนาได้พยายามสนับสนุนหลักเกณฑ์ในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเพื่อให้มีผลบังคับเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา โดยโต้แย้งที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศและสนับสนุนให้ข้อมติสมัชชาใหญ่สหประชาชาติมีผลให้ทางกฎหมาย โดยอ้างว่าข้อมติสมัชชาใหญ่เป็นที่มาใหม่ของกฎหมายระหว่างประเทศและข้อมติสามารถสร้างกฎหมายระหว่างประเทศได้ สิ่งเหล่านี้เป็นยุทธวิธีของประเทศกำลังพัฒนาที่ใช้ข้อมติในฐานะที่เป็นลักษณะใหม่ของการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของคนทางด้านเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามแนวความคิดที่ว่าข้อมติอาจสร้างกฎหมายได้เป็นความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาในการที่จะเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เห็นว่าขัดกับผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนา มีสองสำนักความคิดที่ให้ความเห็นในเรื่องข้อมติอาจสร้างกฎหมายระหว่าง

ประเทศ โดยสำนักความคิดเก่าแก่เชื่อว่าข้อมติเป็นเพียงคำแนะนำเท่านั้นไม่มีคุณค่าบังคับในทางกฎหมาย ซึ่งสำนักความคิดนี้สนับสนุนแนวความคิดของประเทศที่พัฒนาแล้ว สำหรับสำนักความคิดก้าวหน้าก็ได้โต้แย้งว่าภายใต้สภาพการณ์บางอย่างข้อมติอาจสร้างกฎหมายระหว่างประเทศได้ซึ่งสนับสนุนแนวความคิดของประเทศกำลังพัฒนา สำนักความคิดก้าวหน้าได้โต้แย้งความคิดเห็นต่างๆ ข้อของสำนักเก่าแก่อย่าง เป็นระบบและอ้างว่าไม่มีเหตุผลใดๆ ที่จะไม่รับรองข้อมติในฐานะที่เป็นกระบวนการในการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศ ยิ่งไปกว่านั้นสถานการณ์บนโลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจึงมีความต้องการอย่างยิ่งยวดสำหรับที่มาของกฎหมายซึ่งมีความสามารถในการปรับใช้และรวดเร็วต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปเหล่านั้น กฎหมายที่ถูกสร้างขึ้นโดยข้อมติจะสนองตอบต่อความต้องการเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้เป็นความพยายามของประเทศกำลังพัฒนาต่อโครงสร้างทางกฎหมายที่ประเทศกำลังพัฒนาเห็นว่าตนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์นั้นด้วย

แม้ว่าระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจะยังมีใช้กฎหมายที่มีผลบังคับการได้ เนื่องจากยังเป็นกฎเกณฑ์ที่อยู่ในการก่อตัวเป็นกฎหมาย (lege ferenda) และมีลักษณะที่เป็นกฎหมายอย่างอ่อน (Soft Law) หรือเป็นกฎเกณฑ์แบบแผน (Norms) ที่ไม่ชัดเจน (greyzone) หรือมีลักษณะกึ่งกฎหมาย (Quasi - legal norms) กฎเกณฑ์แบบแผนดังกล่าวย่อมแตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ที่เป็นกฎหมาย (lege lata) อย่างเห็นได้ชัด¹ แต่อย่างไรก็ตามผลในทางปฏิบัติของระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศที่แสดงออกโดยการกระทำขององค์การระหว่างประเทศต่างๆ ก็นับว่าประสบผลสำเร็จดีพอสมควร

¹ Will D.Verwey, "The United Nations and the least developed countries : An exploration in the grey zone of international law", in Essays in international Law in Honour of Judge Manfred LACHS, Martinus Nijhoff publishers, 1984, p.548; อ้างโดย ประสิทธิ์ เอกบุตร, "องค์การระหว่างประเทศกับระเบียบใหม่ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ", วารสารกฎหมาย : สุขุทัยธรรมมาธิราช , หน้า 36.

กล่าวคือการจัดตั้งระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศทำให้องค์การระหว่างประเทศต่างๆ หันมาให้ความสำคัญต่อกิจกรรมในทางส่งเสริมและพัฒนาระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศกันมากขึ้น ด้วยการจัดทำโครงการต่างๆ ด้านความช่วยเหลือ ด้านการปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์แบบแผนที่ไม่เป็นธรรมต่อประเทศกำลังพัฒนา อันถือได้ว่าเป็นการปฏิรูประเบียบเศรษฐกิจเก่าให้มีลักษณะ เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น และในบางครั้งก็ยอมรับให้มีการใช้ระบบกฎเกณฑ์แบบแผนคู่โดยขึ้นอยู่กับหลักการที่ว่า ควรปฏิบัติอย่างเสมอภาคต่อผู้ที่มีกำลังเสมอภาคกัน และควรปฏิบัติแตกต่างกันระหว่างผู้ที่มีกำลังที่แตกต่างกัน ซึ่งหมายความว่าในระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยกันเอง ในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจควรใช้หลักการต่างตอบแทนและหลักการไม่เลือกปฏิบัติ หากเป็นความสัมพันธ์ในทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ก็ให้ใช้หลักการไม่ต่างตอบแทนและหลักการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิบัติอย่างเสมอภาคสำหรับผู้ที่มีกำลังไม่เท่าเทียมกันนั้นย่อมสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดมากยิ่งขึ้น ดังเช่นที่ผู้แทนอินเดียได้กล่าวไว้ในที่ประชุม GATT สมัยประชุมที่ 9 ว่า "ความเสมอภาคของการปฏิบัติย่อมยุติธรรมแต่เฉพาะระหว่างผู้ที่มีกำลังเท่าเทียมกันเท่านั้น"

โดยที่ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศยังไม่มีค่านับทางกฎหมาย (Legal Value) อันนับเป็นข้อจำกัดทางกฎหมายที่สำคัญที่คงทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่อาจบังคับให้ประเทศพัฒนาแล้วปฏิบัติหรืองดเว้นปฏิบัติได้ จึงส่งผลให้การดำเนินการขององค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจต้องพลอยถูกจำกัดบทบาทลงไปด้วย เมื่อประเทศพัฒนาแล้วไม่ให้ความร่วมมือ เช่น การปฏิเสธที่จะให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (GSP) การถอนความช่วยเหลือ การลดหรือตัดจ่ายเงินค่าบำรุงองค์การระหว่างประเทศ การถอนตัวออกจากการเป็นภาคีสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ การใช้มาตรการตอบโต้ฝ่ายเดียวต่อประเทศที่ตนเห็นว่ามีการค้าที่ไม่เป็นธรรมกับตน (Unfair Trade) อย่างไรก็ตามก็เป็นที่คาดหมายได้ว่า แนวโน้มของการดำเนินการขององค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจนั้นจะดำเนินไปในลักษณะกระจาย กระจาย และเป็นไปได้มากที่ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นในความสัมพันธ์แบบไม่เสมอภาคในทางข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยิ่งไปกว่านั้นองค์การระหว่างประเทศจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้ ทั้งในฐานะที่องค์การระหว่างประเทศเป็นสถาบันเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่สำคัญ และเป็นตัวสร้างกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในเรื่องนี้ ตลอดทั้ง

เป็นผู้ที่คอยควบคุมดูแลการนำระเบียบเศรษฐกิจระหว่างประเทศไปใช้อีกด้วย แม้ว่าจะยังคงมีข้อจำกัดและอุปสรรคต่างๆ อยู่อีกมากทั้งในทางข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายก็ตาม

ข้อจำกัดของการพัฒนาหลักการในข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

การพัฒนาหลักการบางหลักในข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ก็เนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย ข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง การที่จะพิจารณาว่าหลักการในข้อมติว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศมีข้อจำกัดในการก่อตัวของกฎหมายระหว่างประเทศอย่างไร จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงข้อจำกัดในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับข้อมติดังกล่าว หลักการในข้อมติจะมีผลบังคับใช้ในทางกฎหมายหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับแนวทางปฏิบัติและการยอมรับของรัฐในความเป็นจริง ซึ่งจะได้พิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไปว่าการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศมีข้อจำกัดอย่างไรในทางการเมือง เศรษฐกิจ และในทางกฎหมาย อันอาจส่งผลให้ข้อมติสมัชชาใหญ่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่อาจมีผลบังคับใช้ได้

ก. ข้อจำกัดในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศอันเกิดจากที่มาของกฎหมายระหว่างประเทศ (source of international law)

ถ้าพิจารณาถึงมาตรา 38 ธรรมนูญศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (the Statute of the International Court of Justice) จะพบว่าบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศคือ สนธิสัญญา จารีตประเพณี หลักกฎหมายทั่วไป คำพิพากษาและคำสอนของนักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศ ถ้ามาพิจารณาถึงบ่อเกิดของระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจะพบว่าบ่อเกิดที่สำคัญมิใช่สนธิสัญญา จารีตประเพณี หรือหลักกฎหมายทั่วไป แต่เป็นข้อมติขององค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะข้อมติสหประชาชาติ สนธิสัญญาและจารีตประเพณีเป็นกระบวนนิติบัญญัติที่เคารพต่อเจตนารมณ์ของรัฐ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เจตนารมณ์ของรัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการบัญญัติกฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญาคือข้อตกลงระหว่างรัฐ

ที่เพิ่มขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยคู่ภาคีประสงค์จะก่อให้เกิดผลผูกพันในทางกฎหมาย ซึ่งหมายความว่า รัฐจะต้องแสดงเจตนายินยอมตกลงพ้องกันในเรื่องสาระของสนธิสัญญา ถ้ารัฐมีผลประโยชน์ขัดแย้งกัน ย่อมเป็นไปได้ที่การทำข้อตกลงจะมีขึ้น เมื่อการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเป็นเรื่องที่ประเทศโลกที่สาม พยายามสร้างหลักกฎหมายต่างๆ เพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของตน ซึ่งเป็นการเรียกร้องให้ประเทศพัฒนาแล้วปฏิบัติตาม ประเทศพัฒนาแล้วไม่จำเป็นต้องยอมรับหรือปฏิบัติตาม ในบางครั้งอาจแสดงความเห็นตรงกันข้ามและไม่เห็นด้วย ดังนั้นการที่จะอาศัยสนธิสัญญา เป็นกระบวนการในการสร้างระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างกฎหมายในรูปแบบสนธิสัญญาพหุภาคี

ส่วนจารีตประเพณีเป็นกระบวนการนิติบัญญัติซึ่งเป็นโดยสภาวะธรรมชาติของสังคมระหว่างประเทศ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยสร้างวิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศ - จารีตประเพณีจึงมีองค์ประกอบสองประการคือ แนวทางปฏิบัติของรัฐ ซึ่งต้องกระทำโดยสม่ำเสมอและสอดคล้องกันภายในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งเกิดความเชื่อว่าแนวทางปฏิบัติเป็นสิ่งที่ต้องด้วยกฎหมาย ดังนั้นการที่จะสร้างจารีตประเพณีระหว่างประเทศให้เกิดขึ้นได้จะต้องอาศัยความยินยอมของรัฐอย่างกว้างขวาง และจะต้องอาศัยความเห็นพ้องต้องกันอย่างมากในหลักเกณฑ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้การที่จะนำเอาจารีตประเพณีมาใช้ในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ยากเพราะผลประโยชน์ของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วขัดแย้งกัน การที่จะให้เกิดแนวทางปฏิบัติของรัฐเป็นไปในแนวเดียวกันย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก อีกประการหนึ่ง การสร้างกฎหมายจารีตประเพณีต้องอาศัยระยะเวลา ทำให้กฎหมายจารีตประเพณีไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมระหว่างประเทศได้ โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาซึ่งต้องอาศัยความจำเป็นในการสร้างสรรค์หลักเกณฑ์ต่างๆ เมื่อสนธิสัญญาและจารีตประเพณีไม่สามารถเป็นกระบวนการนิติบัญญัติที่เหมาะสมในการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศได้ ประเทศกำลังพัฒนาหันมาใช้ข้อมติขององค์การระหว่างประเทศโดยเฉพาะข้อมติสหประชาชาติ

ในศตวรรษที่ 20 เป็นศตวรรษที่องค์การระหว่างประเทศได้มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในสังคมระหว่างประเทศและมีกิจกรรมอย่างกว้างขวางในการรักษาความสงบเรียบร้อย การพัฒนา

เทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การสหประชาชาติเป็นองค์การระหว่างประเทศระดับโลก มีสมาชิกเป็นรัฐส่วนใหญ่ที่ประกอบขึ้นเป็นสังคมโลก สมาชิกใหญ่ของสหประชาชาติจึงเปรียบเสมือนเวทีจำลองของการเมืองระหว่างประเทศ ที่มีกติกาคือกฎบัตรสหประชาชาติเป็นเครื่องกำหนด ข้อมติหรือการแสดงเจตนารมณ์ของสมาชิกใหญ่สหประชาชาติจึงเปรียบเสมือนประชามติของสังคมโลก ข้อมติของสหประชาชาติจะมีผลผูกพันทางกฎหมายหรือไม่ ขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมติ ได้แก่คำเสนอแนะ (recommendation) และคำตัดสิน (decision) สำหรับคำเสนอแนะไม่มีผลผูกมัดทางกฎหมาย เป็นแต่คำเชื้อเชิญ เชิญชวน แนะนำขอให้รัฐสมาชิกดำเนินการหรือละเว้นการกระทำอย่างใด หรือเป็นการประกาศหลักเกณฑ์หรือบรรทัดฐานทางกฎหมาย ส่วนคำตัดสินนั้นมีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม แต่ในทางปฏิบัติแล้วสหประชาชาติมักจะไม่พยายามทำคำตัดสิน เป็นที่น่าสังเกตว่าคำเสนอแนะนั้นจะออกมาได้ก็โดยการลงคะแนนเสียงรับรองโดยอาศัยคะแนนเสียงเสียงส่วนใหญ่ธรรมดาหรือคะแนนเสียงสองในสาม แล้วแต่ว่าเป็นเรื่องสำคัญหรือไม่ คำเสนอแนะ เช่นนี้จะแจ้งไปยังรัฐสมาชิกซึ่งไม่มีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติ เว้นแต่จะเป็นกรณีของข้อมติที่ใช้ภายในองค์การระหว่างประเทศ ในบางครั้งข้อมติสหประชาชาติจะมีการยอมรับโดยไม่มี การลงคะแนนเสียง เว้นแต่ประธานในที่ประชุมได้เสนอร่างข้อมติดังกล่าวให้พิจารณา และกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของร่างข้อมติโดยถือเอาว่าที่ประชุมยอมรับโดยฉันทามติ

ดังนั้นเมื่อข้อมติสหประชาชาติมิได้มีผลผูกมัดทางกฎหมาย จึงเป็นการง่ายต่อการยอมรับในบรรดารัฐต่างๆ ในข้อที่ว่า การลงคะแนนเสียงยอมรับในข้อมติใด เป็นการแสดงเจตนาเพื่อเข้าร่วมในการปฏิบัติงานโดยนัยแห่งตราสารก่อตั้งขององค์การระหว่างประเทศมิได้หมายความว่า การไม่ปฏิบัติตามจะเป็นการละเมิดพันธกรณีทางกฎหมายระหว่างประเทศ การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเป็นส่วนผลักดันจากบรรดาประเทศโลกที่สาม โดยสร้างหน้าที่ให้แก่ประเทศที่เจริญแล้ว ซึ่งประเทศเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องกระทำตาม หุดอิกนัยหนึ่งการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่เป็นที่ยอมรับของประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้นการที่มีการอภิปรายถกเถียงกันในสหประชาชาติ และในที่สุดก็มีการออกข้อมติต่างๆ ด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่หรือสองในสามก็มักกระทำได้ เพราะประเทศกำลังพัฒนามีคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด การที่กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศอาศัย

ข้อคิดสหประชาชาติเป็นหลักในการสร้างกฎหมาย ก็เพราะง่ายต่อการยอมรับจากทุกฝ่าย ประเทศพัฒนาแล้วก็ไม่ผูกมัดต่อข้อคิดนั้น โดยปกติประเทศพัฒนาแล้วไม่ยักนำคนเข้าไปผูกพันต่อการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเพราะขัดประโยชน์ของตน สหประชาชาติจึงได้มีความพยายามหาทางออกโดยเสนอวิธีการรับข้อคิดโดยไม่ต้องมีการลงคะแนนเสียง วิธีการเช่นนี้คือการยอมรับโดยฉันทามติ (consensus) แม้ว่าข้อคิดสหประชาชาติจะมีมากมายเกี่ยวกับ การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ และได้รับคะแนนเสียงอย่างท่วมท้นจากประเทศกำลังพัฒนา แต่ผลในทางปฏิบัติเกิดขึ้นได้ยาก เนื่องจากประเทศพัฒนาแล้วดออกเสียงหรือลงคะแนนเสียงคัดค้าน แม้ว่าประเทศพัฒนาแล้วจะมีจำนวนน้อยกว่าประเทศกำลังพัฒนา แต่ก็เป็นผู้ภาคีโดยตรงของประเทศกำลังพัฒนา การจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศย่อมไม่ได้ผลหากปราศจากความร่วมมือของประเทศพัฒนาแล้ว อีกประการหนึ่งข้อคิดสมัชชาใหญ่ไม่มีผลผูกพันให้รัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นข้อคิดที่ว่าด้วยระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศจึงไม่อาจมีผลบังคับในทางกฎหมายให้ประเทศที่พัฒนาแล้วต้องปฏิบัติตามได้

ข. ข้อจำกัดในทางเศรษฐกิจของการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ

ระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศเป็นเรื่องของข้อเรียกร้องของประเทศกำลังพัฒนา เพื่อผลประโยชน์ในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของตนในทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่วนใหญ่จะขัดกับผลประโยชน์ที่ประเทศพัฒนาแล้วได้รับ ทำให้ประเทศพัฒนาแล้วไม่อาจยอมรับหลักการในระเบียบเศรษฐกิจได้ แม้ว่าหลักการบางอย่างจะได้มีการยอมรับและมีการทำสนธิสัญญาระหว่างกัน เช่น หลักการได้รับสิทธิพิเศษและไม่ต่างตอบแทนของประเทศกำลังพัฒนา แต่ประเทศพัฒนาแล้วก็หาทางกีดกันทางการค้าอื่น ๆ ซึ่งทำให้ประเทศกำลังพัฒนาไม่ได้รับผลประโยชน์เท่าที่ควร นอกจากนั้นการให้สิทธิพิเศษก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ให้คือประเทศพัฒนาแล้วแต่ฝ่ายเดียว จึงเป็นสิทธิของผู้ให้ว่าจะให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าชนิดใด หรือจะไม่ให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าไหน รวมทั้งพิจารณาว่าจะให้แก่ประเทศไหนบ้าง ทั้งหมดนี้ประเทศพัฒนาแล้วย่อมนึกถึงประโยชน์ของตนเป็นหลัก ในด้านการค้าระหว่างประเทศนั้นระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศไม่อาจประสบความสำเร็จในการจัดระเบียบเศรษฐกิจได้เพราะประเทศพัฒนาแล้วก่ออุปสรรคทางการค้าในหลายๆ ด้านทั้งมาตรการทางกฎหมายและอื่นๆ โดยประเทศที่พัฒนาแล้วใช้ระบบการให้สิทธิพิเศษ

เป็นเครื่องต่อรองในทางเศรษฐกิจมากกว่าที่จะให้ เพราะ เป็นสิทธิที่ประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับ
ในทางกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ในเมื่อหลักการหลายๆ หลักการในระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศยังไม่มีคุณค่า
บังคับในทางกฎหมาย ประเทศกำลังพัฒนาควรจะมองหาแนวทางอื่นที่จะช่วยพัฒนาให้เศรษฐกิจ
ของตนก้าวหน้าขึ้นได้ ประเทศกำลังพัฒนาจะต้องปรับปรุงคุณภาพคนโดยในการส่งเสริมทางด้าน
การศึกษา เนื่องจากสิ่งที่ประเทศกำลังพัฒนาขาดแคลนคือผู้เชี่ยวชาญในเทคโนโลยี นอกจากนั้น
ทางด้านกฎหมายภายในก็เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเช่นเดียวกัน กฎหมายต้องมี
ลักษณะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านการพัฒนา ซึ่งจะได้พิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป

1. การใช้การสนับสนุนทางด้านกฎหมายภายในของประเทศกำลังพัฒนา

กฎหมายที่มีลักษณะ เป็นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
จะต้องเป็นกฎหมายที่มีความเข้าใจง่ายและชัดเจน ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดความสะดวกในการ
ทำงาน ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถควบคุมบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก หาก
กฎหมายยากที่จะเข้าใจและไม่ชัดเจน ราชการอาจต้องพึ่งปัจเจกบุคคลที่มีความชำนาญเป็น
พิเศษ หากมีการโยกย้ายหรือลาออกไป ผู้อื่นก็จะติดตามทำต่อได้ยากซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการ
ส่งเสริมการส่งออกอย่างยิ่ง การลดจำนวนกฎหมายที่มากมายเกินความต้องการ จะเป็น
ประโยชน์ในการประกอบธุรกิจ เพราะนักธุรกิจจะทราบสิทธิหน้าที่โดยง่าย และเป็นการลด
อำนาจที่ไม่จำเป็นของระบบราชการ กฎหมายเกี่ยวกับการส่งออก การนำเข้าเพื่อส่งออก
กระบวนการผลิตเพื่อการส่งออก ต้องมีทั้งความแน่นอน (Certainty) และสามารถปรับ
เข้ากับสถานการณ์ได้ การปรับใช้กฎหมายที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของเจ้าพนักงานเพียงอย่างเดียว
ย่อมก่อให้เกิดความไม่แน่นอนอันเป็นการเพิ่มราคาและภาระที่นักธุรกิจต้องรับหนักขึ้น นอกจาก
นั้นกฎหมายที่ใช้ต้องไม่เป็นการเพิ่มต้นทุนในธุรกิจส่งออกโดยไม่จำเป็น เนื่องจากต้นทุนเป็นองค์
ประกอบสำคัญในการประกอบธุรกิจ ดังนั้นจึงต้องมีการพิจารณาทบทวนถึงกฎหมายที่อาจมีผลให้
ต้นทุนการประกอบการสูงขึ้นโดยไม่จำเป็น เช่น ข้อบังคับในการมีสิทธิส่งออก การคืน

ภาษาที่มีความยุ่งยากจนไม่มีใครอยากหรือกล้าเสี่ยงที่จะขอคืน
อุปสรรคอย่างไม่จำเป็น

ดังนั้นก็เป็นภารกิจที่กฎหมายเพิ่ม

2. ให้มีการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนา โดยวิเคราะห์ให้ลึกซึ้ง
สำหรับส่วนได้เปรียบและเสียเปรียบของประเทศกำลังพัฒนา

ประเทศกำลังพัฒนาควรได้มีการวิเคราะห์บทบาทของกฎหมายระหว่างประเทศและ
กฎหมายของต่างประเทศที่ดีพอสมควร การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายต่างประเทศที่มี
ผลเป็นอุปสรรคทางการค้าของประเทศกำลังพัฒนา และข้อตกลงจำกัดการค้าทั้งทวีและพหุภาคี
ที่ได้ทำกับประเทศที่พัฒนาแล้ว นำแนวทางที่จะแก้ไขผลกระทบนั้นทั้งในแง่การแก้ปัญหาระดับทวี
ภาคีและพหุภาคี ต้องมีการวิเคราะห์ถึงช่องทางที่ประเทศกำลังพัฒนาควรจะได้จากกฎเกณฑ์
ระหว่างประเทศ เช่นการใช้กฎหมาย GATT และสนธิสัญญาการค้าต่างๆ ให้เป็นประโยชน์
ในการเจรจาต่อรองในทางการค้า การเจรจาให้ได้ GSP ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศ
กำลังพัฒนามากที่สุด การหาแนวทางเจรจาดังเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone)
กับประเทศที่มักจะมีมาตรการกีดกันทางด้านภาษีศุลกากร ผลประโยชน์และแนวทางร่วมกัน
ระหว่างประเทศกำลังพัฒนาในการเจรจาทางการค้าและเศรษฐกิจในกรอบของ GATT
และการจัดระเบียบเศรษฐกิจใหม่ระหว่างประเทศ (NIEO) พิจารณาถึงกฎหมายที่คุ้มครองผู้
ประกอบการในทางเศรษฐกิจการค้า เช่นในเรื่องพาณิชย์นาวี หรือในเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สิน
สินทางปัญญา เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการต้องตกอยู่ในบังคับของกฎเกณฑ์ที่เป็นประโยชน์ต่อคน
ต่างชาติมากเกินไป ระบบข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกฎหมายต่างประเทศและ
กฎหมายระหว่างประเทศที่ดี เป็นระบบ พร้อมมูลและทันต่อเหตุการณ์เพื่อจะได้มีเวลาเตรียม
ตัวในการศึกษาวิเคราะห์ วางนโยบายการต่อสู้